

Even bijbuurten over... het dorpscafé

● Na de jaarlijkse Bedevaartsmis in Ommel, morgen MA. 4 mei om 10.00 uur, wordt aansluitend een bezoek gebracht aan het tegenover de kerk gelegen dorpscafé "Ons Jantje". Een kop koffie of thee, met een broodje worden aangeboden. En er is de mogelijkheid om met elkaar bij te buurten...

○ Bijna alle dorpscafés in Limburg en Noord-Brabant, hadden vroeger ook een: Spaarclub of spaarkas. Voor caféhouders was dit een goede manier, om de klanten wekelijks terug te zien komen.

○ De statuten en regelementen van die spaarkassen, verschilden natuurlijk. Maar er was toch wel een lijn te ontdekken: iedere week, sparen. Er werd een minimale weekbijdrage vastgesteld, bijvoorbeeld vijf gulden. Van dat bedrag, werd wekelijks de contributie ingehouden (bijvoorbeeld vijftig cent). En wanneer er een week niet gespaard was, volgde zelfs een boete.

○ Van de betaalde contributie, en rente, werden activiteiten georganiseerd. De kas werd wekelijks gelegegd - of met een ander woord: "gelicht" - en de uitbetaling (twee keer per jaar) vond plaats: voor de carnaval en voor de zomerkermis.

○ In het café hing (goed verankerd) een Spaarkas, met tussen de vijftig en honderd vakjes en openingen. Er waren zelfs bankinstellingen die zulke spaarkassen gratis ter beschikking stelden.

● Zondags na het kerkbezoek, bezochten veel leden hun 'stamcafé'. Er werd dan niet alleen gespaard, maar ook de laatste dorpsverhalen verteld en besproken; en anderen speelden een potje kaart, biljart of tafelvoetbal.

○ Het aantal cafés in de twee zuidelijke provincies is de afgelopen decennia drastisch gedaald. Dat is dan ook de voornaamste reden, dat deze spaarclubs zijn verdwenen.

○ Maar er zijn natuurlijk meer redenen: vroeger spaarde men voor een kermis of voor de carnaval. Daarnaast stierven vaste gasten uit. En veel bezoekers hebben geen contant geld meer op zak.

○ En: banken willen grote bedragen contant geld, niet meer accepteren.

In de jaren zeventig, waren er ook nog eens een aantal 'koppelbazen' die de lonen wekelijks contant uitbetaalden in een dorpscafé. Enkele werknemers stortten dan netjes van het ontvangen loon, in de spaarkas. Of de echtgenote altijd van dit 'extra potje' op de hoogte was (gebracht), is onbekend. Voor de koppelbazen zelf, was de Spaarclub zelf ook een veilige

manier om inkomsten 'op te slaan'. Bij het "lichten/leggen" van de kas, liep een penningmeester soms met bedragen van enkele tienduizenden guldens op zak.

- Op 1 januari 2002, kwamen in ons land de euro-munten en -biljetten. Alle bank- en girorekeningen werden op die datum Gratis omgezet, van guldens naar euro's. Voor personen met een reservevoorraad aan zogeheten "zwart geld" was dat toen natuurlijk, een groot probleem..

- .. in de 2e helft van 2001, groeide plotseling het aantal leden van de spaarclubs astronomisch! Er werd enorm gespaard in de kastjes. Wekelijkse bedragen van tussen de 100 en 1000 gulden per persoon, waren geen uitzondering.

- & De uitbetaling voor Carnaval 2002 was, één Groot Feest...

[dank aan Paul Mennens, Heemkunde Beek]

Dorpscafé / Oranjehotel van L. Meulemans, tegenover de kerk in Meijel anno 1932